

Ragnar Árnason

Útflutningur hráefna: Hagræn áhrif

Þjóðarspegillinn XX

Ráðstefna í félagsvísindum

1. nóvember 2019

Bakgrunnur

Meginniðurstaða í hagfræði:

Óheft alþjóðaviðskipti bæta nýtingu framleiðsluþátta og auka heildarframleiðslu. (Ricardo 1817)

Athugið:

Segir ekkert um landsframleiðslu og þróun efnahagslífs í hvoru viðskiptalandi fyrir sig.

Auðvelt að búa til dæmi þar sem hagkerfi annars viðskiptalandsins nánast hverfur

Dæmi

Tvö aðskilin ríki:

Ríki 1: Stórt. Með marga atvinnuvegi, mikla þekkingu og fjármagn

Ríki 2: Fábreyttir möguleikar. Íbúar lifa góðu lífi á kókoshnetum.

Í upphafi: Samgöngur engar => ekki viðskipti

Síðan: Samgöngur bætta => viðskipti hefjast

Ríki 2 flytur allar kókoshneturnar til ríkis 1 þar sem verðið er hærra. Íbúarnir hafa ekki efni á kókoshnetum og aðra atvinnu er ekki að fá. => Þeir flytja flestir frá landinu

Niðurstaða: Ríki 1 eflist (mannfjöldi, framleiðsla)

Ríki 2 rýrnar (færra fólk og minni framleiðsla)

Líkan

(Mjög einfalt til að það sé auðskilið)

Útflutningslandið

Hagkerfi: Tveir tengdir atvinnuvegir:

(1) Atvinnuvegur 1: Hráefnisvinnsla: Virðisauki Y_1

(2) Atvinnuvegur 2: Úrvinnsla: Virðisauki Y_2

Aðrir atvinnuvegir kunna að vera fyrir hendi

Útflutningstækifæri

Unnt að flytja hráefni út fyrir verð: P

Hlutfall útflutnings: $1 \geq \alpha \geq 0$

Helstu líkingar

Virðisauki: $ndp = vinnulaun + hagnaður \equiv v + \pi$.

Vinnulaun: $v = w \cdot a \cdot Y1 + w \cdot b \cdot (1 - \alpha) \cdot Y2$

Hagnaður: $\pi = Y1 \cdot (1 - a \cdot w) + (1 - \alpha) \cdot Y2 \cdot (1 - b \cdot w) + \alpha \cdot P$

Landsframleiðsla: $ndp = Y1 + (1 - \alpha) \cdot Y2 + \alpha \cdot P$

Greining

Hámörkun þjóðarhags:

Velja útflutningshlutfall hráefna þannig að *ndp* sé í hámarki

$$Hám_{\alpha} \text{ ndp} = Y1 + (1 - \alpha) \cdot Y2 + \alpha \cdot P$$

Regla 1

(Hámörkun þjóðarhags)

$$\alpha = 0 \text{ ef } P \leq Y2; \alpha = 1 \text{ ef } P > Y2$$

Greining (...frh)

Hámörkun hagnaðar:

Velja útflutningshlutfall hráefna þannig að hagnaður útflytjenda sé í hámarki

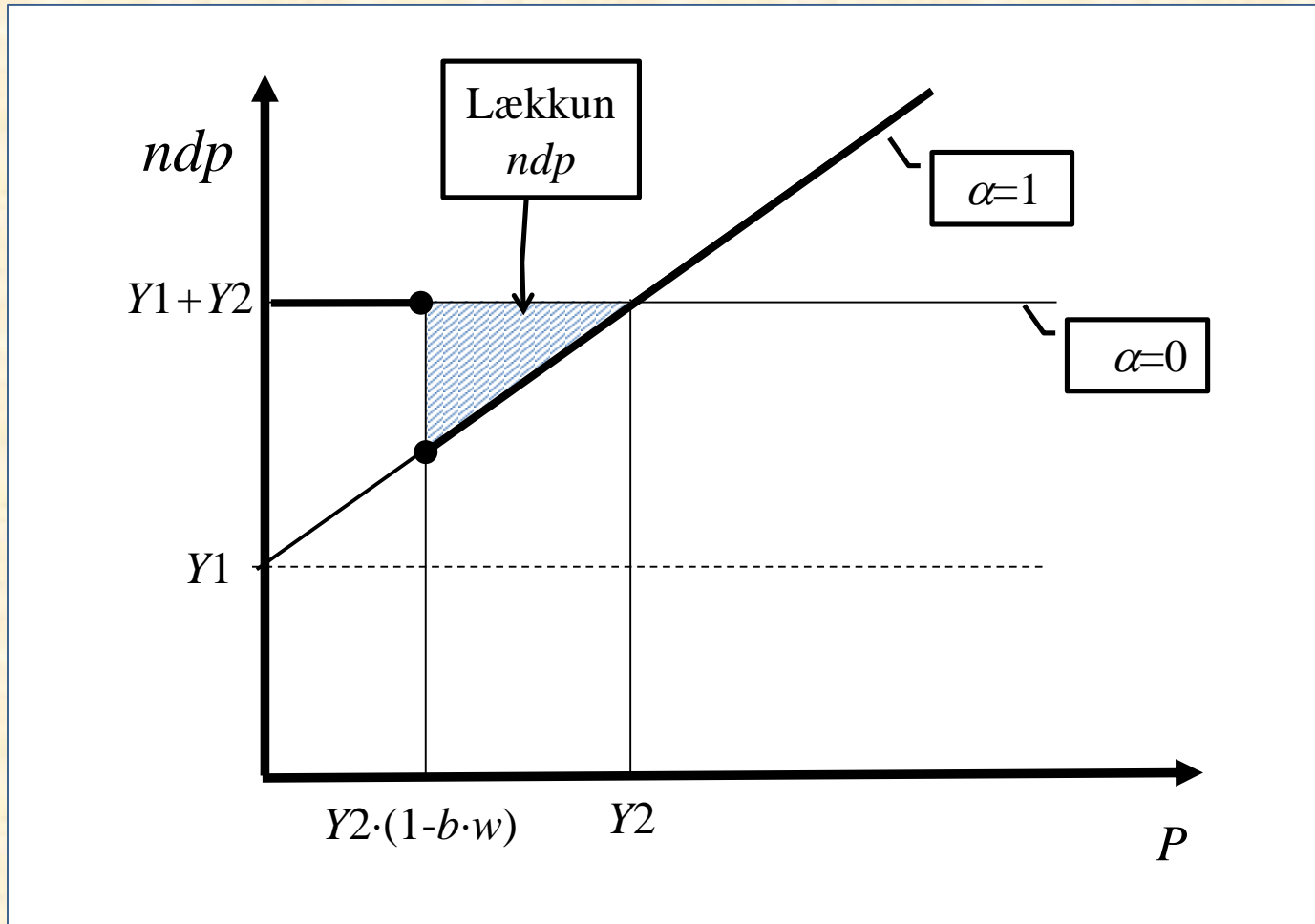
$$Hám_{\alpha} \pi = Y1 \cdot (1 - a \cdot w) + (1 - \alpha) \cdot Y2 \cdot (1 - b \cdot w) + \alpha \cdot P$$

Regla 2

(Hámörkun hagnaðar útflytjenda)

$$\alpha=0 \text{ ef } P \leq Y2 \cdot (1 - b \cdot w); \alpha=1 \text{ ef } P > Y2 \cdot (1 - b \cdot w)$$

Myndlýsing

∴ Vera kann að *ndp* í útflutningslandinu lækki með útflutningi hráefna!

Gerist ef $Y_2 > P > Y_2(1-b \cdot w)$

Samanlögð landsframleiðsla landanna tveggja mun hins vegar ávallt hækka !
(Í samræmi við hagfræðikenningar)

Áhrif hráefnisútflutnings: Samandregnar niðurstöður

	Útflutningsland	Innflutningsland	Samanlagt
Landsframleiðsla	-/+	+	+
Hagnaður	+	0/+	+
Atvinnutekjur	-	+	0
Mannfjöldi	-	+	0
Táknmál: + hækkun; - lækkun; 0 engin breyting			

Aðrir atvinnumöguleikar innanlands

Gerum ráð fyrir að fáanleg laun í öðrum greinum séu w'

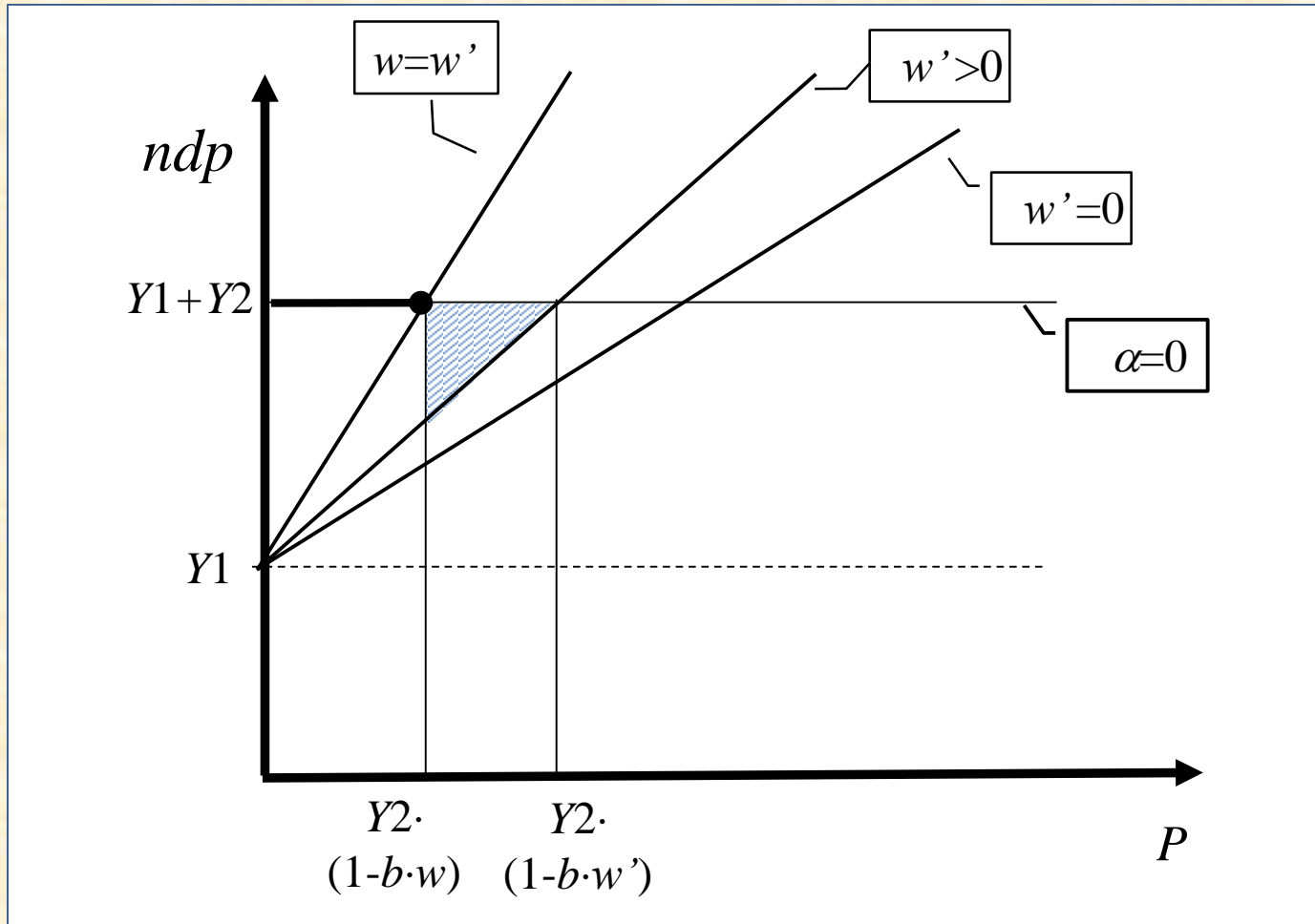
$$\Rightarrow ndp = Y1 + (1 - \alpha) \cdot Y2 + \alpha \cdot P + \alpha \cdot b \cdot Y2 \cdot w'$$

Þá verður þjóðhagslegt tap ef

$$Y2(1 - b \cdot w) > P > Y2(1 - b \cdot w')$$

(Augljóslega ekkert tap ef $w' = w$)

Myndlýsing

Samantekt

- Útflutningur hráefna
 - Eykur ávallt *ndp* í innflutningslandinu
 - Getur bæði aukið og minnkað *npd* í útflutningslandinu
 - Getur lækkað ef vinnuafli í úrvinnslu fær ekki jafnhá laun í annari vinnu innanlands
 - Eykur samanlagða *ndp* viðskiptalandanna
- Jafnvel þótt *P* sé hátt og *ndp* lækki ekki við útflutning eru það útflytjendur sem hagnast. Óljóst er hvaða áhrif það hefur á þróun hagkerfisins.

END IR